

ข่าวจาก หนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันศุกร์ที่ 8 กันยายน พ.ศ.2566

เอลนีโญดันราคาข้าวพุ่ง SCB EIC ชี้กระทบภาวะเงินเฟ้อไทย

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ (SCB EIC) ธนาคารไทยพาณิชย์ ได้เผยแพร่บทวิเคราะห์ เรื่อง ส่งแนวโน้มราคาข้าวโลก ปัจจัยเสี่ยงเงินเฟ้อไทยในระยะต่อไป โดยระบุว่า ราคาข้าวโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ในระดับสูงสุดในรอบเกือบ 15 ปี โดย ณ วันที่ 9 ส.ค. ราคาส่งออกข้าวขาว 5% ของไทย ซึ่งถูกใช้เป็นราคาข้าวอ้างอิงในตลาดโลก ได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงถึง 50.3% เมื่อเทียบกับเดือนส.ค. 2022 มาอยู่ที่ 648 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน โดยเกิดจาก 3 เหตุปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1. นโยบายควบคุมการส่งออกข้าวของอินเดีย ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าวอันดับ 1 ของโลก 2.ตลาดข้าวโลกเผชิญภาวะขาดดุล กดดันให้สต็อกข้าวโลกปรับตัวลดลง และ 3.การกลับมาของปรากฏการณ์เอลนีโญ ที่อาจจะกระทบต่อผลผลิตข้าวของอินเดียและไทยในฤดูกาลผลิตหน้า

ทั้งนี้ ในระยะต่อไป ราคาข้าวโลกจะปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด ยังมีความไม่แน่นอนสูงโดยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อาทิ ความรุนแรงของภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญและความยืดหยุ่นในการดำเนินนโยบายระงับส่งออกข้าวของอินเดีย ซึ่งจากความไม่แน่นอนดังกล่าว SCB EIC จึงได้ประเมินแนวโน้มราคาข้าวโลก ออกเป็น 2 กรณี คือ 1.กรณีฐาน (Base case) เกิดเอลนีโญระดับรุนแรง และอินเดียระงับการส่งออกข้าวขาวและปลายข้าวไปจนถึงเดือน ต.ค. 2024 แต่ยังคงอนุญาตให้มีการส่งออกข้าวขาวและปลายข้าวแบบรัฐต่อรัฐได้บางส่วน มีการส่งออกข้าวหนึ่งเพื่อทดแทนข้าวขาวที่ถูกระงับส่งออกและมีการเก็บภาษีส่งออกข้าวหนึ่ง และ 2.กรณีรุนแรง (Severe case) เกิดเอลนีโญระดับรุนแรงมาก และระยะเวลาการระงับส่งออกข้าวขาวและปลายข้าวของอินเดียเท่ากับกรณีฐาน แต่รัฐบาลอินเดียไม่อนุญาตให้มีการส่งออกข้าวขาวและปลายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ พร้อมทั้งมีการระงับการส่งออกข้าวหนึ่งเพิ่มเติม

SCB EIC คาดว่า ราคาข้าวโลกเฉลี่ยในช่วงส.ค.-ธ.ค. 2023 มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 594 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และคาดว่าจะปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องมาอยู่ที่ 626 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในปี 2024 โดยในกรณีฐาน คาดว่าการเกิดเอลนีโญระดับรุนแรงและนโยบายระงับการส่งออกข้าวของอินเดีย จะส่งผลให้ผลผลิตข้าวส่วนเกินที่สามารถส่งออกได้ของประเทศผู้ส่งออกข้าว 4 อันดับแรกของโลกปรับตัวลดลง 7.3 ล้านตัน หรือคิดเป็น 13.0% ของปริมาณการค้าข้าวโลก ขณะที่ปริมาณสต็อกข้าวโลกคาดว่าจะปรับตัวลดลง 0.9% และในกรณีรุนแรง ราคาข้าวโลกเฉลี่ยในช่วง ส.ค.-ธ.ค. 2023 มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ 662 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน และจะปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องมาอยู่ที่ 777 ดอลลาร์สหรัฐต่อตันในปี 2024 ซึ่งเป็นระดับราคาเฉลี่ยทั้งปี เนื่องจากผลผลิตข้าวส่วนเกินที่สามารถส่งออกได้ของประเทศผู้ส่งออกข้าว 4 อันดับแรกของโลกปรับตัวลดลงมากถึง 21.0 ล้านตัน หรือคิดเป็น 37.4% ของปริมาณการค้าข้าวโลก อีกทั้งคาดว่าปริมาณสต็อกข้าวโลกจะปรับตัวลดลงสูงถึง 9.3% ผลักดันให้ราคาข้าวโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นมาก

ทั้งนี้ ราคาข้าวโลกที่มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในไทยปรับตัวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากไทยมีการส่งออกข้าวไปตลาดโลกคิดเป็นสัดส่วนสูงถึง 38.6% ของปริมาณผลผลิตทั้งหมด โดยในช่วง ส.ค.-ธ.ค. 2023 ราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 15% มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น 29.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และในเมื่อข้าวถือเป็นอาหารสำคัญของครัวเรือนไทย ดังนั้น ราคาข้าวที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นความเสี่ยงต่อเงินเพื่อไทยในระยะต่อไป โดย SCB EIC ประเมินราคาข้าวที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อเงินเพื่อทั่วไปในช่วงที่เหลือของปีนี้ (ส.ค.-ธ.ค. 2023) 0.45% (Percentage point) และ 0.66% ในกรณีฐานและกรณีรุนแรง ตามลำดับ ในขณะที่ปี 2024 ราคาข้าวที่จะยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจะส่งผลต่อเงินเพื่อทั่วไปของไทย 0.38% ในกรณีฐาน และอาจสูงถึง 0.91% ในกรณีรุนแรง

อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีแยม เอลนีโอปูนพิษยอดขายวูบแสนล้าน

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี หรือ ttb analytics ประเมินผลกระทบจากปรากฏการณ์เอลนีโอไม่ได้จำกัดแต่ในภาคการเกษตร แต่ส่งผลไปยังอุตสาหกรรมต้นน้ำสำคัญ คือ อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ที่ประเมินว่าจะได้รับผลกระทบหนักยอดขายวูบในช่วง 2 ปี รวมกัน 1.42-1.53 แสนล้านบาท

ปี 2566 เกษตรกรไทยเผชิญอุปสรรคจากภาวะฝนน้อยลงและราคาพืชเกษตรในกลุ่มยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ลดลง ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรกลุ่ม 5 พืชหลัก ลดลง 3.9% หรืออยู่ที่ 8.26 แสนล้านบาท รวมถึงในปี 2567 สถานการณ์ภาคเกษตรยังน่ากังวลจากปรากฏการณ์เอลนีโอที่ส่งผลต่อปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ลดลงจากภัยแล้งและภาวะฝนน้อยที่ส่งผลต่อปริมาณผลผลิตลดลงส่งผลให้รายได้เกษตรกรกลุ่ม 5 พืชหลักหดตัวต่อเนื้ออีก 4.2% ทั้งนี้ ปรากฏการณ์เอลนีโอยังส่งผลในรูปแบบของผลกระทบที่เกี่ยวข้อ (Domino Effect) โดย ttb analytics ประเมินผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องของ อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรได้รับผลกระทบสูงสุดในกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำ

โดยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงที่อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรขยายตัวสูง จากภาวะราคาปุ๋ยเคมีที่เพิ่มสูงด้วยปัญหาฝั่งอุปทานจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน และเป็นช่วงเวลาที่จีนยังไม่เปิดประเทศรวมถึงต้นทุนการผลิตที่เร่งขึ้นตามราคาพลังงาน ส่งผลให้ราคาเฉลี่ยปุ๋ยเคมีในปี 2565 เพิ่ม 145% เมื่อเทียบกับปี 2563 ทำให้มูลค่าอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตรในปี 2565 สูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 3.45 แสนล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในปี 2566 สถานการณ์ของอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร เริ่มได้รับแรงกดดันจากราคาปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวลงช่วง 7 เดือนแรกกว่า 22% จากปัญหาอุปทานที่เริ่มคลายตัว แต่จากปริมาณการกักเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำที่ยังเพียงพอสำหรับการชลประทานทางการเกษตรจากฝนที่ตกมากในปี 2565 ผลกระทบจากปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีจึงค่อนข้างจำกัด มูลค่าตลาดของอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีอาจลดลงที่ 23% หรือลดเหลือ 2.66 แสนล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ในปี 2567 ปราคฏการณ์เอลนีโญอาจส่งผลกระทบต่อไปยังอุตสาหกรรมปศุสัตว์และสารเคมีทางการเกษตรซึ่งเป็นระลอกที่สองจากภาวะผลกระทบของราคาที่ถึบตัวสูงในปีก่อนหน้า ด้วยภาวะฝนน้อยและภัยแล้งทำให้เกษตรกรต้องวางแผนลดปริมาณเพาะปลูกส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้ปุ๋ยและสารเคมีที่ลดลงและราคาปุ๋ยเคมีที่อาจลดลงอีก ส่งผลให้คาดการณ์ตลาดของอุตสาหกรรมปศุสัตว์และสารเคมีทางการเกษตรในปี 2567 อาจหดตัว 24-28% เหลือ 1.92-2.04 แสนล้านบาท

ttb analytics จึงแนะนำภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรับมือกับผลกระทบจากปราคฏการณ์เอลนีโญ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มที่เกี่ยวข้อง 1)กลุ่มผู้ผลิตปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ควรเร่งพิจารณาประเมินการผลิตให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจลดลงจากภาวะฝนแล้งเพื่อลดความเสี่ยงของราคาปุ๋ยที่เข้าสู่ขาลงเพื่อเลี่ยงการขาดทุนจากราคาสินค้าคงคลังที่ปรับลดตามราคาตลาด (Stock Loss) รวมถึงพิจารณาการใช้เครื่องมือทางการเงินเช่น สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อลดความผันผวนเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยน

2)กลุ่มผู้ค้าส่งปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ควรประเมินสถานการณ์และตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่เพื่อจัดสินค้าให้เหมาะสมกับปริมาณใช้จริงเพื่อลดเงินทุนที่ติดอยู่ในสินค้าคงคลัง นอกจากนี้ ควรพิจารณาเรื่องเครดิตทางการค้าที่ให้กับผู้ค้ารายย่อย เนื่องจากผู้ค้ารายย่อยบางส่วนมีการให้เครดิตปุ๋ยกับเกษตรกรและในช่วงภัยแล้งความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรได้รับผลกระทบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อารรับชำระหนี้ของผู้ค้ารายย่อยและผู้ค้าส่งปุ๋ยได้

อย่างไรก็ดีผลกระทบจากปราคฏการณ์เอลนีโญยังส่งผลกระทบต่อสืบเนื่องไปยังกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีและสารเคมีทางการเกษตร ที่มูลค่าตลาดหดตัวค่อนข้างมาก ยังส่งผลสืบเนื่องไปยังอุตสาหกรรมปลายน้ำ เช่น อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมปศุสัตว์ และกลุ่มร้านอาหาร

กยท.ปรับราคาขายเพิ่ม แนวโน้มสดใส/เน้นรับมือเอลนีโญ

นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท ผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) กล่าวว่า ปราคฏการณ์เอลนีโญ ที่เกิดขึ้นและต่อเนื่องจนถึงปี 2567จะทำประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศผู้ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลก รวมทั้งประเทศไทยได้รับผลกระทบโดยตรงเนื่องจากจะทำให้อุณหภูมิสูงขึ้นและฝนตกน้อยกว่าปกติ น้ำยางจึงออกมาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ขณะที่ความต้องการใช้ยางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ราคาขายในช่วงปลายปี 2566 และในปีถัดไปมีแนวโน้มปรับตัวในทิศทางที่สูงขึ้น แต่จะค่อยเป็นค่อยไป โดยขณะนี้ราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 อยู่ในระดับ 47 บาทต่อกิโลกรัม และน้ำยางสดราคาประมาณ 43 บาทต่อกิโลกรัม

“ปราคฏการณ์เอลนีโญ ทำให้ผลผลิตยางลดลง เห็นได้จากตัวเลขผลผลิตยางสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 ถึงปัจจุบันของประเทศผู้ผลิตยางโลกลดลง เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าการส่งออกยางพาราแปรรูปสะสมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2566 ของ

ประเทศไทย ลดลง 21% และมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์อย่างสะสมลดลง 8.6% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา” นายณกรณ์ กล่าว

สำหรับสถานการณ์ราคายางที่ผ่านมายังไม่ปรับตัวขึ้นเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ประเทศผู้รับซื้อยาง ใช้ยางจากสต็อกยางที่เก็บไว้ จะเห็นได้จากยอดการผลิตยางรถยนต์และยางรถบรรทุกของโลกไม่ได้ลดลง โดยช่วงไตรมาสแรกปีนี้ยอดการผลิตยางรถยนต์สูงถึง 410.7 ล้านเส้น เพิ่มขึ้น 0.7% เช่นเดียวกับยางรถบรรทุกมียอดการผลิต 47.9 ล้านเส้น เพิ่มขึ้น 1.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ส่วนทิศทางของราคายางในช่วงปลายปีนี้ มีทิศทางที่ดีขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยหนุนในหลายๆ ด้าน โดยประเทศผู้นำเข้ายางรายใหญ่หลายประเทศได้ออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา และเยอรมนี ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ ในส่วนของประเทศญี่ปุ่น เริ่มผ่อนคลายนโยบายทางการเงิน ในขณะที่คณะกรรมการพัฒนาและปฏิรูปแห่งชาติจีน พยายามรักษาเสถียรภาพการลงทุนภาคเอกชน สร้างการมีส่วนร่วมให้ภาคเอกชนในโครงการสำคัญของรัฐ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนการซื้อรถยนต์ไฟฟ้าและไฮบริด ทำให้ความต้องการใช้ยางเพิ่มขึ้น ขณะที่ผลผลิตยางที่ลดลงจากปรากฏการณ์เอลนีโญผนวกกับสต็อกยางของประเทศผู้นำเข้าถูกใช้ไปจนหมดแล้วจะต้องซื้อเข้ามาใหม่ จึงเป็นปัจจัยหนุนที่จะทำให้ยอดการส่งออกยางของไทยและทิศทางของราคายางจะปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีนี้และต่อเนื่องจนถึงปี 2567

“ราคายางมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เกษตรกรชาวสวนยางต้องดูแลสวนยางอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ยางสมบูรณ์สามารถกรีดยางได้ตามปกติ โดยเฉพาะเรื่องน้ำ เพราะยางพาราเป็นพืชที่ชอบอากาศชุ่มชื้น หากต้นยางได้รับน้ำที่เพียงพอ ก็จะสามารถผลิตน้ำยางได้เพิ่มขึ้น ชาวสวนยางอาจจะต้องหาแหล่งน้ำกักเก็บ หรือขุดสระเก็บน้ำสำรองไว้ใช้ในเวลาที่ขาดแคลนน้ำ เพื่อให้สามารถกรีดยางได้” นายณกรณ์ กล่าว